

1921

29 juni —

"Den ryska röran" — sidan 81

(ursäkta svenskan å denna sida — mygg !)

I en artikel om den svenska industriens trångmål skrifver en erfaren exportman, som för närvarande vistas i Kairo bl.a. i frågan om mellanhändernas oblyga rofferier:

— Det går verkligen för långt då folk som slår sig på mellanhandeln förtjänar så groft som de ofta göra med medan producenter och konsumenter knappast kunna dra sig fram ^{x)}. Såsom en representant för en utländsk firma, hvilken äfven säljer mycket på Sverige sade mig häromdagen just i Kairo, kosta hans varor dubbelt så mycket i vårt land som i andra europeiska länder, alldeles oavsedt tull och frakt, allt, enligt hans egen förklaring, emedan mellanhänderna — hans svenska återförsäljare och detaljisterna — taga för grof förtjänst. Jag skulle ha lust att namngifva firman och varubranschen och jag är säker på att den svenska allmänheten

x) I Vrena skattar sillstrypar B. med 2 lata biträden för dubbelt så stor inkomst som sågverket med öfver 100 arbetare

skulle bli förvånad, gnugga sig i ögonen och — somna igen, det vill säga betala lika mycket som förut för denna importprodukt. Men jag har gifvit tysthetslöfte för att ej förstöra affären för min källa.

Mr. Dick köper kakor till 2 kronor kilot, levererad i Vrena, af den notoriskt dyra detaljhandlaren Percy F. Luck i Stockholm. Ungefär samma vara kostar i våra bonnbodar Kr. 7.50 — således ta våra handlingsmän 200 kronor extra för att bära en 40 kilos säck ca 100 meter från stationen till bo'n (Obs! Luck har redan lagt en dryg minuthandelsvinst på sin vara) — samma förhållande med kaffe, hvaraf mr Dick tagit hem öfver 200 kilo, som renderadt 12 säckar, hvaraf han tänker sy sig underkläder till vintern — bra surrogat för tagelskjortor (i botgöring)

Bolsjevikeländet. Se sid. 81

Berlin den 27de Juni. Om några dagar fortsätter riksrätten i Leipzig mot de så kallade ^{x)} krigsförbrytarna. De första af frans-

x) Hvarför "så kallade"

männen framställda anklagelserna skola då behandlas. Fransmännen beskylla tyskarna, general Stenger och major Krudius för att under slaget vid Saarburg ha gifvit order att inga fångar skulle tagas utan alla dödas. Fransmännen fordra därför att de skola straffas för mord. Man framställer äfven krafvet, att en tysk kapten och en löjtnant, som omsatt denna order i praktiken, skola dömas som mördare

Skall bli intressant att se hvad straffet blir — som fina, "satisfaktionsfäihige" karlar få de väl 14 dars rumsarrest. Liksom underhuggaren (se föregående häfte), komma de väl att till sitt försvar anföra att de ju voro "fast beslutna att segra "

En officer som under ett kroggurgel förolämpas af en "nicht satisfaktions fähig" person, måste helt enkelt mörda denne, då det är under hans värdighet att duellera med honom. Han dömes då till några års fängelse för att efter en kort tid, tillbragt i muntert lag med besökande vänner

bevakningsofficerarna, benådas och återinträda i tjänstgöring, allmänt aktad och ärad — jämför Zabern affären och historien (i Katjesen) om den stora starka styrmannen ombord på Afrikaångaren som ej vågade kasta ut den lilla dödfulla löjtnanten, säker som han var att denne i så fall vid första tillfälle som yppade sig skulle skjuta ner honom som en hund.

De åtalade officerarna komma nog att ådömas stränga fängelsestraff, med mindre nöja sig nog inte fransmännen, men inom kort spårlöst försvinna från sinkabirum — enda sättet vore att bura in dem i Frankrike, där ju brotten begåtts sid 14.

"Ändamålet med all ekonomisk verksamhet är att skapa så rik behofstillfredsställelse som möjligt; och därvid måste alltså riktpunkten vara att med tillgängliga medel åstadkomma det största möjliga resultat. Ett lands arbetskrafter och öfriga produktionsfaktorer få därför icke inriktas hur som hälst: det är af

utomordentlig vikt vid att de fördelas så, att landets ekonomiska verksamhet ger det rikaste möjliga resultat. Det säger sig då själft att det långtifrån alltid är fördelaktigt att sträfvä efter att "bli sig själf nog", att söka producera allting inom sina egna gränser. Landet kan få mycket mera nyttigheter att disponera öfver genom att inrikta sig på byte med andra länder. Liksom det skulle medföra tillbakagång i befolkningens välstånd och lefnadsvilkor, om hvarje familj sökte producera själf allt hvad dess medlemmar ha behof af, skulle det lända till nackdel för de olika folken om de sloge in på en dylik själförsörjningens politik

Principiellt är det därför riktigast att icke genom tullmurar eller importförbud eller dylikt försvåra det internationella bytet. Man hindrar eljest lätt kapitalet och arbetet att placeras på sådant sätt att det rikligaste resultatet framgår ur deras verksamhet, det vill säga man lägger hinder i vägen för att människorna

skola få sina behof så väl tillgodosedda som möjligt. I förment produktionsintresse kränker man konsumenternas intresse

En märklig dom öfver den tyska politiken 1914. — Paristidningarna sysselsätta sig med en artikel af Theodor Wolff i Berliner Tageblatt, hvori ges en del förhandsnotiser om ambassadören Freiherr v. Schöns memoarer hvilka snart skola utkomma

Schön, hvilken som bekant var tysk ambassadör i Paris vid krigsutbrottet, förklarar, att ingen i Frankrike ville kriget och att det pinsammaste minnet från hans karriär är att ha varit delaktig i de manövrer som tyska regeringen använde för att framkalla krig. Han säger att han alls icke var undermåttad om tyska regeringens planer före det Österrikiska ultimatum till Serbien. Schön fördömer kraftigt det sätt hvarpå kriget förklarades och skrifver härom ordagrant: "Uppmaningen till Frankrike, hvilken jag fick i uppdrag att formulera, att

det skulle utlämna Toul och Verdun som garanti för sin neutralitet ^{x)}, är fullkomligt vansinnig. Vi hade tvärtom bort erbjuda Frankrike säkerhetsgarantier ^{xx)}, om det förblef neutralt. Jag befriades från detta förskräckliga uppdrag genom ett ännu fruktansvärdare, nämligen att förklara krig under åberopande af fullständigt sanningslösa påståenden om franska flygraidar mot Nürnberg.

Schön fördömer äfven energiskt kränkningen af Belgiens neutralitet ^{xxx)} och förklarar att det var ett såväl strategiskt som politiskt felgrepp.

Den tyska diplomatens uttalanden ha gjort ett förträffligt intryck här (i Frankrike). Freiherr von Schön framstår som en hederlig man hvilken blef ett offer för (de gemena) intriger som spunnas af ett härskande katteri.
(ofvanstående ger så att säga

xxx) som företogs i säkert hopp om att krossa Frankrike innan England på allvar hann ingripa
xx) och kolossala förmåner
x) !!! Se föregående memohäfte (i slutet deraf)

bekräftelse af sedan länge kända förhållanden, rättare sagt skurkstreck

”Det finns skiljelinjer mellan socialdemokraterna och vänstersocialisterna framhålles i Vennerströms organ. Nya Norrland. Hufvudpunkterna i deklARATIONEN förtjäna citeras (och minnas)^{x)}:

1) Vänstersocialisterna vilja ha en radikal fackföreningsrörelse, politiskt oberoende af alla socialistiska partier. Högersocialisterna vilja däremot i allt bevara fackföreningarnas reformistiska prägel under högersocialisternas öfverinseende

2) Högersocialisterna ha i frågan om socialisering redan vid tillsättandet af socialiseringskommittén fastlåst sig vid principen om inlösen af produktionsmedlen, medan vänstersocialisterna häfda socialismens gamla sats: allt kapital (och därmed alla produktionsmedel) är en produkt af arbetet och tillhör således det arbetande folket.

Visserligen kan det ju

x) understrykningarna gjorda af Mr Dick

bli fråga om inlösen i vissa särskilda fall, men detta blir då en fråga af praktisk och icke principiell innebörd.

3) Vänstersocialisterna äro principiellt antimilitarister och föra i konsekvens därmed en oförsonlig kamp mot militarismen. (Som de likställa med allt försvar, till ex. Sc _____)

4) Vänstersocialisterna ha aldrig lånat sig till att belacka de för den socialistiska, (eller kommunistiska om man så vill)^{x)}, idén kämpande utländska revolutionärerna.

5) Vänstersocialisterna ha aldrig förklarat att enbart genom den allmänna omröstningen komma till det socialistiska samhället (nej inte emot majoritetens vilja). Vi tro icke, liksom högersocialisterna på socialism genom parlamentsbeslut (nej, våld måste det till för att en liten^{xx)} minoritet skall kunna tilltvinga sig makten

6) Vänstersocialisterna äro principiellt

xx) okunnig och oduglig

x) Det är skilnad på lort och pannkaka

emot samverkan med borgerliga partier ("500 löss äro sällskap, bli de fler verka de irriterande", säger Mustapha Kuylenstjärna — måtte det socialdemokratiska partiet snart bli så irriteradt att det besluta sig för att genomgå en Entlausungskur).

(Vänstersocialismen är en feber som slutar med död eller tillfrisknande — konservatismen är åderförkalkning (bra Mr Dick)

De tyska oafhägiga socialisterna fordra att en förlustlista från kriget skall framläggas (nu, två år och åtta månader efter vapenstilleståndets ingående!) Tyska folket måste ändtligen få veta hela vidden af sin olycka. En regeringsrepresentant hänvisade till de stora kostnader som förlustlistorna kräfva, men ställde i utsikt ett sammandrag af förlusterna inom den närmaste tiden.

(En lista, tryckt i bokform, öfver i kriget dödade tyskar skulle upptaga omkring —

— 40 000 sidor, d.v.s. 40 biblar och då fick likväl endast en rad ägnas åt hvarje stupad

Från Berlin meddelas att regeringen har utsändt en officiell redogörelse för mängden af de vapen som utlämnats till Ententen eller hvilka förstörts ^{x)} före den 1^{sta} Maj. Af denna framgår att 4.808.300 gevär och karbiner, 91.042 maskingevär (hur många har Sverige? — 91?) 22778 minkastare 50.489 kanoner (se nedan ___ Därjämte har utlämnats 13.379 flygmaskiner (ha vi stort mer än 13?), hvaraf alla, utom 10, förstörts (hvarför det, — användbara i fredlig trafik?) samt 23 999 flygmaskinmotorer hvaraf äfvenledes de allra flesta förstörts (!)

(Något år före världskriget ägde England omkring 900 och Sverige knappt 300 fältkanoner — kan för ögonblicket ej uppge exakta siffror)

Amerikanska pass ska vara försedda med passinnehafvarens fotografi. Mr Carl Johnson, som vill resa till det gamla Kuntrit

x) har detta underkastats effektiv kontroll? — fanen ska tro tyskarna.

nekar emellertid att låta afkonterfeja sig emedan det är syndigt och lagen ej får innehålla paragrafer som strida mot Guds ord. Till bevis för sin uppfattning anför han 2 Moseboks 20de kapitel, 4de vers der det heter att "Du skall icke göra dig något beläte eller någon bild ^{x)}, vare sig af det som är uppe i himlen eller af det som är nere på jorden eller det som är i vattnet under jorden (men af det som är i floder sjöar och haf?) Mr Carl Johnson har emellertid skrifvit till Förenta staternas regering och påpekat att han saknar lillfingeret på vänstra handen, hvilket borde vara tillräckligt för den behöfliga identifieringen. Skrifvelsen har ej ännu föranledt något svar

O.Herre i himmelens rum

Hur länge tillåter du människan att vara så dum

Washington 30 Juni — Representanternas hus har med 340 röster mot 4 godkänt ett af senator Borch framlagdt förändringsförslag till billen rörande flott -

x) hur fan ska det gå med porträttmålarna då?

The Memorial by mr Dick nr 32 a

anslagen, hvilket bemyndigar presidenten att öppna förhandlingar med England och Japan i afsikt att reducera flottbygget

(Hvad ni än göra Misrs Bull and Sam så laga att ni hålla ihop, annars går det med er som med de två pythornormarna af hvilka till sist endast svansstumparna funnos kvar — eller, rättare sagdt bara hufvudena, som jag förut med matematisk klarhet demonstrerat

Tyska ambassadören hade den 28 Juni ett samtal med Briand rörande Rheintullarna samt ockupationen af Düsseldorf Rhurort och Duisburg, angående hvilka kansleren interPELLERAS den 30de. Tyskland reklamerar sanktionernas afskaffande, men franska regeringen anser att de tyska republikanerna först måste visa sig vara herrar i eget hus. Om vänsterregeringen blott är en fasad, bakom hvilken reaktionen väntar mesta möjliga innan den störtas, skulle det ej gå att afskaffa sanktionerna. Att kabinettet Wirth blott med

121 röster mot 120 lyckades genomdrifva, att republikens färger hissades på handelsfartygen, citeras som exempel på dess ringa stabilitet

(sid 4) Under rättegången som återupptogs den 29 Juni framkommo en del ruskiga detaljer rörande general Stenger (som försökte slingra sig) _____

___ Därefter förhöordes major Crusius, hvilkens uttalanden voro ytterst graverande för general Stenger. Han förklarade nämligen att Stenger gifvit tydlig och klar order om att skjuta de sårade fångarna på valplatsen och Crusius hade själf låtit denna order gå vidare inom sitt kompani. Han nämnde äfven ett par tillfällen då han själf handlat efter ordern och nedskjutit sårade fransmän(!), däribland en som knäfallande bedt honom skona sitt lif (!). Som motiv för den grymma ordern hänvisade Crusius till att de kolossala förluster tyskarna lidit, gjort officerare och soldater ursinniga ____ Två gånger hade general

Stenger yttrat till officerarna: Inga fångar, ingen pardon. (den satisfactionsfärdige) general Stenger förnekade att han fällt dessa yttranden.

Det förefaller ofattligt att en officer kan begå sådana brott som Crusius gjort sig skyldig till och ännu obegripligare att han har panna att erkänna dem — kanske med berättigad stolthet — "Vi voro ju fastbeslutna att segra" — eller hur nu den andra fångplågaren uttryckte sig — han hvars porträtt pryder föregående Memos första perm - Heinnich Mann har i sin bok undersåten tagit sina sympatiska landsmän på kornet

Branting säger att ålänningarna relativt sedt voro ganska nöjda med de garantier som vunnits i Genève. Den senaste garantipunkten som tillades var att ålänningarna skola till Finland erlägga endast hälften af sina grundskatter och behålla den andra hälften för sina egna behof. Saken ordnades under presidium af Hymans åt hvilken herr Branting bragt en

hyllning för hans opartiska och sympatiska hållning. Äfven Sverige hade med hänsyn till sin yttre ställning och säkerhet uppnått tillfredsställande resultat genom det nya fördrag om Ålands neutralisering som skall ersätta 1856 års konvention

"Må högern såsom det enkla nationalistiska parti den i verkligheten är domdera från nationalistisk utgångspunkt öfver Ålandsfrågans utgång — det är fullt ärlig aktion. Men att uppträda som rättens riddare passar den rasande illa. Det är nog att tänka Sverige i Finlands ställning och antaga att af det fordrats afträdelse af Åland — Finns det en vederhäftig man eller kvinna här i landet som vågar påstå att vår höger då skulle stämplat det som en de maktägandes förtrampning af rättssynpunkten om de befriat vårt land från ett sådant offer. Finns det en enda som vågar påstå det. Men göres då mera vittne behof för att visa att dess indignation nu väsentligen är icke rätts

kärlek, utan nationalism” — säger Karlstads Tidningen, och den har så rätt så

Från nu pågående vetenskapliga konferens skrifer R.E. Zachrisson:

___ Hufvudintrycket af konferensen var att engelsk humanistisk forskning nu samlar sig till större kraftansträngningar än någonsin förut. Man vill tydligen fortast möjligt söka utfylla de luckor och afhjälpa de brister som kriget förorsakat. Ej minst märkligt är att man då efter tyskt mönster söker stimulera och framför allt systematisera det vetenskapliga arbetet. Man vill från isolering till universalitet. Hittills ha tysk och engelsk forskning under fullföljande af samma mål uppvisat den tydliga väsenskilnaden som betingas af tyskt kollektivistiskt och engelskt individualistiskt tänkande. Kan den engelska forskningen, som framför allt kännetecknas af vidsynthet, själfständighet och genialitet tillägna sig den tyska exaktheten i fråga om metod och grundlighet

i fråga om detaljbehandling, skulle mycket vara vunnet för hvad som rent vetenskapligt sedt är forskningens kärnpunkt och hufvuduppgift, nya och säkra landvinningar inom de olika områdena af mänskligt vetande

”Tyskarnas storhet består i att de genom träget och systematiskt arbete utveckla och fullkomna andras geniala idéer

Nicolai (och en annan tysk)

En ny konferens hålls den 30de Juli mellan de britiska och britiska dominions premiärministrar. Ämnet för förhandlingarna var frågan om det engelsk-japanska fördragets förnyande . Talen voro präglade af önskan att befrämja det hjärtligaste förhållande till Förenta staterna under samtidigt iakttagande af alla de förpliktelser som lojaliteten mot bundsförvandten och det britiska rikets egen värdighet ålägga det

Förhandlingarna voro ytterst betydelsefulla ____ Den fråga som uppstått och som enligt hvad vi förmoda kommer att bli

föremål för internationellt meningsutbyte, gäller möjligheten att få till stånd en allmän diskussion mellan Förenta staterna, Storbritannien och dess dominions samt Japan i syfte att uppnå en tremaktsöfverenskommelse i samband med det engelsk-japanska fördragets förnyande. Om detta blefve möjligt – hvilket man lifligt hoppas – och Förenta staterna och Japan sålunda kunde förmås till en öfverenskommelse med britiska riket som en förmedlande länk, så skulle därmed ett stort steg ha tagits i riktning mot världsfredens tryggande. Ett sådant arrangemang skulle dessutom underlätta arbetet på internationella öfverenskommelser om rustningsbegränsning

I en essay om "Svenskar och engelsmän" skrifver en m_r Frederic Whyte om den svenska punschen: – Den svenska punschen är en mycket förrädisk dryck, alldenstund dess styrka döljes af dess sötma. Den har en stor moralisk fördel framför ren Whiskey eller bränvin. Den fördärfvar nämligen ens

matsmältning så snabbt att det inte föreligger någon fara för att den någonsin skall föra en till delirium tremens.

"Genomsnittsskönheten i Sverige står icke högt^{x)}. Man ser sällan (aldrig) en anmärkningsvärdt vacker man, ehuru väl byggda, atletiska fullt presentabla (men malättna, ej fraicha män äro mycket vanliga. Sköna kvinnor äro sällsynta
---- Fast man i England finner fulhet i större ytterlighet står skönheten i genomsnitt (nej inte i genomsnitt – tänk på den tämligen vanliga Britanniatypen som i någon mån bidrar till att sänka medelnivån på högre nivå) och typen varierar mycket mera (keltisk inblandning)
---- (om kvinnans ställning i Sverige) –
---- Det finns, skulle jag tro, ganska lite antagonism mellan könen i Sverige. Männen behöfva ej kvinnorna annat än i hemmet – de äro ej beroende af dem, vare sig

xx) Ryskorna äro fula med ett och annat glänsande undantag – I Norge är det godt om "vackra flickor"

x) Tvärtom – man ser här ytterligt sällan "mycket vackra flickor" men mycket ofta "vackra flickor"^{xx)} – Karlarna äro fula – engelskorna vackra och fadda

för nöje eller ingifvelse. De äro fullkomligt nöjda med sitt sällskap – sina tidningar och sin politik, sina pipor, sin punsch — Kupido intar en ganska underordnad plats i Konungariket Sverige.

Den tyska finansen under fransk kontroll? – Från Paris meddelas att den 30de Juni öfverräckts en not från de allierade till den tyska ambassadören i Paris, i hvilken begäres tillsättandet af en fransk kontrollkommissarie hos riksfinansministeriet samt en kontrollkommissarie vid den statistiska riksbyrån – O Mikael's folk!

Det pläderas för förmågors framsläppande utan alltför mycket hänsynstagande till pappersmeriter – (och detta med rätta):

_____ Enskilda arbetsgifvare, exempelvis industriidkare, kunna gifvetvis ej kosta på sig lyxen att på befälsposterna placera uteslutande sådana som aflagt vissa examina. De fråga inte efter studentbetyget för den som skall anställas eller befordras. De äro mer intresserade af att taga reda på om man-

nen duger något till. Om en större industriman toge sig för att följa samma anställnings- och befordringsprinciper som statens kommunikationsverk, så skulle det snart gå på tok för honom. Att statens så kallade affärsdrivande verk icke gå, det beror alldeles visst i ej ringa mån på att man inte vill släppa fram praktiska och dugande män på befälspostarna. Ty det finns praktiska och dugande män vid kommunikationsverken, ehuru de hvarken ha realskole eller studentexamen

(För ej så särdeles länge sedan fungerade statens postkontor och järnvägsstationer som afstjälpningsplats för gamla försupna officerare)

Närmast med adress till herr Teodor Holmgren skrifves med anledning af det sabelskrammel som förnimmes från vissa högerhåll:

”Hans (Holmbergs) ord innebära intet annat än ett påstående att Sverige i nödfall bort börja ett krig med Finland

för Ålands skull! "Plikt, heder och rättskänsla" borde ha manat oss att med vapen i hand "skydda" ålänningarna genom att befria dem från Finland! Det är icke rättskänsla, utan obehärskning som talar på det sättet och man häpnar öfver att dylika krigstoner ännu kunna välla fram ur svenska bröst anno 1921

I Wien spridas flygblad, i hvilka österrikarna uppmanas att sluta sig till legitimistpartiet. I dessa flygblad heter det bland annat:

"Tillbaka med vår kejsare, tillbaka dit han hör hemma, i vårt gamla Wien, i vår kejsarstad"

Arbeiterzeitung frågar polisen huru länge den overksam skall åse denna propaganda som häftigt bedrifves för att framkalla den nuvarande författningens fall

(Då man läser om kejsar Karl, konung Konstantin, Kapp, med flera kommer man att tänka på Pingviniens legitimistira). Mr Dicks idé, att neutralisera den åländska ögruppen och genom konungens befallningshafvandes förslag ditforsla alla de fallna herrars

smorda att der med full regal makt och ståt regera på hvar sin bergsknalle, är luminös – Härigenom kunde äfven alla ålandsskepparna beredas en biförtjänst som hofmän och flottofficerare sid 27

Från förbudslandet par preference, U.S.A. omtalas att förbudskommissarien Parker i Ohio (knappt 5 millioner invånare) påstår att i den staten äro 50 000 destillationsapparater i bruk mot så godt som inga för 2 år sedan, och att öl och vin tillverkas i omkring 300 000 hem medan för två år sedan det fanns på sin höjd 200 bryggerier --- Insmuggling af Whiskey i själfva Capitolium, senatens och representanhusets ämbetslokaler och de exekutiva departementen i Washington har pågått i sådan skala att det väckt bestörtning bland en del kongressmän och föranledt tillsättandet af extra polisvakt längs Columbia-distriktets gränser och på Capitoliums område. Där har varit större tillgång på de förbjudna varorna i kongressens kontorsbyggnader än någonsin förut

sid 26

Vorwärts har offentliggjort en artikel af Scheidemann hvori han gör ett energiskt försök att återförena Tysklands två socialistiska partier ____ I Scheidemanns artikel, som naturligtvis är starkt partifärgad, fästes uppmärksamheten på den tilltagande agitationen och det undergräfningsarbete mot republiken som dag för dag tar sig nya uttryck bland rikets ämbetsmän och domare^{x)}. Detta är stormvarningar som icke få underskattas. Visserligen har reaktionen icke i dag den diktator som skall tillintetgöra "struntrepubliken". Men kanske dyker han upp i morgon. Splittringen inom den tyska arbetarrörelsen är reaktionens stora hopp. Det gäller nu lif eller död för republiken, demokratiens vara eller icke vara. Önska arbetarna vänta, slutar Scheidemann, till dess en eller annan diktator tvingar dem att stå eniga för att rädda republiken? Då det gäller politik måste man vara förut-

x) jämför krigsförbrytarerättigången, en ren parodi
sid 31

seende. Reaktionen är i ifrigt arbete. Jag varnar för politisk förtroendefullhet och ropar till arbetarna: Förener eder! (sid 24) Från förbudslandet Finland meddelas:

— Undersökningarna beträffande spritrecepten i Tammerfors ha gifvit vid handen att särskildt doktor Moberg i Tammerfors och doktor Gröndahl i Riihimäki drifvit formlig handel med spritrecept. Den förstnämndes dagsinkomst på recept uppges ha stigit till i medeltal till 10 000 mark (omkr. 750 kr)

På Schlossplatz (Berlin) ägde den 3^{die} Juli en kommunistisk barndemonstration rum. Några hundra barn i alla åldrar hade samlats i närheten af Degasfontänen. De buro röda fanor och plakat med inskriptionen: Bort med religionen i skolorna! — Släpp ut våra fäder och bröder ur tukthusen! — Bort med det råa prygelstraffet! — Ned med säkerhetspolisen! — Lefve våra bröder och systrar i Sovjet — Ryssland! Och så vidare. En omkring 10 års pojke läste upp ett tal mot polisen och spetsborgarna samt det

antirepublikanska uppfostringssystemet i den tyska republiken. En ungefärligen jämnårig pojke uppmanade sina kamrater att vägra besvara lärarnas frågor under den reaktionära historieundervisningen i skolorna. En mycket liten gosse visade sig våldsamt upprörd vid tanken på bourgeoisins sidentäcken och de majoritetssocialistiska (kunde han uttala detta krångliga ord?) ministrarnas automobiler. Han beklagade samtidigt att lärarna med förkärlek luggade kommunistiska barn. (bra, det tog nog lilla Olle – nej han var ju tysk – Fritzchan ur egen fatabur sid 32

(sid 24) Sedan några dagar cirkulera i Wien rykten om att tsar Ferdinand har planer på en kupp hvarigenom han tänker sätta sig i besittning af Bulgariens tron^{x)}. Särskildt talar man om intima förbindelser mellan Sofia och Sovjetkommisariet samt Kemal Paschas regering ("säg mig med hvem du umgås och jag säger dig vem du är")

Den bulgariska ambassaden i Wien

x) som nu prydes af hans son Boris

förklarar att den nuvarande bonderegeringen i Bulgarien åtnjuter den fullständigaste sympati. Boris är populär i hela landet ____ (allt lofvar godt för framtiden) ____
___ Ex-tsar Ferdinands regim och hans metoder måste betraktas såsom hörande historien till.

Och nu skall den gamla tapiren försöka ställa till krångel – hoppas att han får snabeln ordentligt bränd

Är det "royaute´ens imposanta emblemer" som locka de exsmorda att göra sig till åtlöje.

Föreståndaren för Finlands katolska kyrka doktor Buckx vill inte vara med om ärkebiskop Söderbloms bemödanden att ena de olika kyrkosamfundet. Han säger att katolikerna ha icke mindre än 7 sakrament under det att vi uschliga lutherianer få nöja oss med 2, och då bör hvar och en som är genomträngd af den sanna kristna andan inse att det är kaf täfft – (Förresten hvad ska vi lutherianer ta oss till om vi gå miste om vårt kära evinnerliga hälvite?)

I en artikel om världsläget just nu hvori göres en jämförelse med förhållandena efter franska revolutionen och de napoleonska krigen, skrives bland annat:

— Det är i viss mån förvånande hur lika man ställde problemen förr och nu. Tankar som man gärna föreställer sig som nyskapade af vår tid voro redan då uppe hos de vaknaste iakttagarna, och deras svar på de spørsmål som anmälde sig voro hvarken naivare eller sämre formulerade än de som nu presteras. De tekniska uppfinningarna ha gått oerhördt framåt under mellantiden, men på det intellektuella och det etiska området har ingen verkligt analog utveckling ägt rum. Reflektionen gäller äfven om man går mycket långt tillbaka i tiden. Det har dock alltid lyckats att reda upp den babyloniska förbistringen. Man bör därför inte misströsta denna gång heller.

Här i Vrena äro vi nu elektrifierade, flyga i flygmaskiner och bada som i Mölle samtidigt som vi blindt tro på den stora

ormen på Vrena ö, ögondiagnostikern, skomakar Backlund i Stigtomta och Hornpelle som dock endast hyllas af the upper ten - proletariatet har bara roligt åt'en

"Grefvinnan Besuchofs rykte som snillrikt fruntimmer var nu så stadgadt, att det tillät henne att säga de största dumheter och ändå väcka allmän beundran: man täflade om att i hvarje hennes ord upptäcka en djupsinnig mening, som hon själf aldrig ens drömt."

(Tolstoy)

I sanktionsfrågan skrives:

— Frankrike misstror icke den nuvarande tyska regeringen. Den representerar ett fredligt Tyskland, gentemot hvilket det vore ofarligt att upphäfva sanktionerna. Men innan detta Tyskland kan begära att Frankrike skall dra tillbaka den hand som oroar de reaktionära och revanschlystna kretsarna i Tyskland får det bli den tyska republikens sak att visa att den verkligen är herre i eget

hus^{x)}. Det tyska krafvet att sanktionerna skola upphöra emedan Tyskland undertecknat ultimatum och tagit steg till dess uppfyllanden underkännes helt. Den tvungna underskriften på den politiska omsättningsväxel som utgjordes af skadeståndsräkningen skyddade visserligen Tyskland för en vidgad och mera fruktad repressalieåtgärd, den förberedda inryckningen i Rhuområdet, men mellan de sedan verkställda sanktionerna och det framställda ultimatum vill man på fransk sida icke erkänna något samband. Utrymning af de i våras besatta områdena kan icke komma i fråga förrän de nödvändiga betingelserna framför allt afväpningen, ej blott påbörjats, utan fullgjorts. — Hotet att tyska utrikesministern och fredsuppfyllelsens regering kunna tvingas att afgå utöfvar dock knappast något tryck på allmänna meningen och de styrande i Frankrike. Det borde däremot kunna väcka respekt, adressadt till de

x) sid 24

krafter inom Tyskland, som högljudt söka sak med regeringen i dess viktigaste och ömtåligaste värf. Motsatsen skulle i alltför hög grad bekräfta att den tyska utrikesledningen i sina sträfvanden att skaffa landet drägliga förbindelser med de forna motståndarna störes af så starka inre krafter att dess förhandlingsduglighet å Tysklands vägnar kan sättas ifråga. Det är sådana skäl som förebäras för det franska motståndet mot sanktionernas upphäfvande, medan samma motstånd blir ett hjälpmedel för den nationalistiska oppositionen i Tyskland vid undermineringen af fredsuppfyllelsens politik (sid. 27) "Åbergsson" skrifver om Rolfs små teaterbarn (hvad säger lagen härutinnan?) och de demonstrerande kommunistungarna i Berlin.

— Hvad skulle " Folkets Dagblad Politiken^{x)} säga om till exempel herr Folcker nu hittade på att samla ihop de små barnen på Östermalm och låta dem demonstrera

x) som tycks ha gillat Berlinungarnas upptåg)

genom gatorna till Norra Bantorget, där man lämpligen finge läsa på standaren. "Lefve vår store härförare Amiral A. Lindman" – "Ner med det nya psalmboksförslaget" – "Gif oss tillbaka dödsstraffet" eller "Sverige ut ur nationernas förbund är vår lösen" – ja hvad skulle Folkets Dagblad politiken säga då?

Kunna vi icke komma öfverens om att lämna barnen ifred. Tids nog bli de lika stora gycklare som vi vuxna, vare sig vi nu spela teater på scenen eller nöja oss med att göra det inom privatlivet

En staty af Washington aftäcktes den 5te Juli på Trafalgar Square i London. Det är en present af staten Virginia till det engelska folket – Storvulet att på hufvudstadens förnämsta torg, vid sidan af nationalhjälten Nelson^{x)}, resa en staty öfver en man af hvilken man, för ovanlighetens skull, fått klå. – Detta framhölls äfven af både Amerikanska och engelska fästtalare

The Times har den 4de juli, Amerikas

x)

Palmcrantz

frihetsdag, utgifvit ett extra nummer, i hvilket olika ledande statsmän klargjort sin ställning till en eventuell engelsk-amerikansk öfverenskommelse.

Harding uttalar, att vänskapen från kriget bör fortsätta till de båda ländernas bästa

Meighan, Canadas premiärminister skrifver:
Intet land önskar högre än Canada att en engelsk-amerikansk allians blir verklighet.

Australiens premiärminister Hughes:
"Det är min öfvertygelse, att en blifvande världsfred till stor del ligger i händerna på den engelsktalande världen"

General Smuts, den sydafrikanska republikens premiärminister:

"Om framtiden skall utvisa vänskap och förståelse mellan folken, istället för hat och våld, så är den bästa borgen en öfverenskommelse mellan England och Amerika

Wilson's utrikesminister Robert Lansing:

"England och Amerika måste lita på hvarandra och arbeta sida vid sida"

Senator Borah (U.S.A):

”Afrustningen är en utpräglad folksak. Om folket icke är med på densamma kan en afrustning icke uppnås. Nittio procent af Amerikas folk önskar afrustning och jag vågar påstå att samma procenttal i England och Japan (?) står på samma ståndpunkt ___

__ Ett slutligt samförstånd (om afrustning) kan endast uppnås genom förhandlingar mellan ländernas representanter. För den händelse emellertid att folken låta regeringarna sköta sig själfva, betyder detta att saken faller. Man behöfver massornas moraliska stöd för att kunna genomföra afväpningen

Times hela extranummer genljuder af kraf från Amerika om ömsesidigt samförstånd och afrustning. Folken på bägge sidor om Atlanten äro trötta på de vanvettiga bördorna.

Stora nyheter! Rådplägingarna mellan regeringarna i Paris, London och Rom som pågått särskildt intensivt under

de senaste dagarna, ha ledt till att de allierade enhälligt luta åt den åsigten att sanktionerna skola upphävas om afväpningen visar sig leda till önskvärdt resultat (det vill säga, att det icke skojas)

Lösandet af Oberschlesiska frågan skall likaledes äga rum inom närmaste tiden och går ut på att industriområdet delas mellan Tyskland och Polen på följande sätt: Största delen af industriområdet omkring Kattowitz, Köningshütte och Beuthen, jämte större delen af Tarnowitz och Pless skall tillfalla Polen, medan industriområdena omkring Gleiwitz och Hindenburg skall öfverlämnas till Tyskland. På grund af förlusten af finansiella och ekonomiska källor vid afskiljandet af en stor del af industriområdet skall Tyskland befrias från en motsvarande procent af skadeståndsbetalningarna, hvilken skall öfvertagas af polackerna. Garantien för denna del af skadeersättningen skall om -

händertagas af en allierad kommission som skall öfva industriell och finansiell kontroll öfver Polen (en nödvändig försiktighetsåtgärd då polackerna nog om de få lefva och ha hälsan komma att dokumentera sig som nästan lika stora skojare som tyskarna

Den tyska riksdagen debatterade den 5te Juli frågan om förre polispresidenten, von Jagow, som på grund af sitt deltagande i Kappkuppen är anklagad för högförräderi ^{x)}, men som fortfarande befinner sig på fri fot, enär han lyckats skaffa sig en läkarattest med hvars hjälp han sluppit fängelset, såväl de tre regeringspartierna som de oafhägiga ha väckt interpellationer. I de oafhägigas interpellation ställdes till regeringen den frågan hvad den ämnade göra för att utan hänsyn genomföra högförräderiproessen mot von Jagow och de öfriga deltagarna i Kappkuppen (aldrig värdt att fjäska - det är visst bara omkring ett år sedan den ärorika

x) som väl vanligen straffas med nackning?

Kappkuppen iscensattes – det gäller ju förresten satisfaktionsfäihige Herren som måste behandlas med egärd – Pack, som Rosa Luxemburg och Liebknecht (Miss Cavell) expedieras med fermeté)

— (sedan Riksjustitieministern doktor Schiffer lamt försvarat sölkorfveriet (för att använda ett mildt uttryck) bemötte deputeranden Rosenfeld denne med stor ironi. Han erinrade om fallet furst Philip Eulenburg^{x)} och påpekade att Eulenburg än i dag går lös och ledig (han släpptes ut ur sinkabirum på grund af klen hälsa) Herr von Jagow, som i den konservativa Kreuzzeitung förklarat att han sedan häktningens orderns utfärdande ej varit sjuk en enda dag, måste för att rättfärdiggöra justitieministerns hållning, åtminstone ha simulerat att han var sjuk. Riksjustitieministern hade hänvisat till ögonblickets allvar, hvilket ökades

x) Willys busenfreund, dömd för mened och sodomiteri.

däraf att von Jagow tillät sig att håna den tyska rättvisan, medan hela utlandet hade sina blickar riktade på den rättegång som försiggår mot de tyska krigsförbrytarna. Schiffer gaf en psykologiskt träffande karakteristik af junkern von Jagow^{x)}. Denna är en ättling af en gammal rofriddarsläkt och han ville gärna omplantera sina förfäders sedvänjor i modern tid. Herr von Jagow, som nu skryter med sin kärnsundhet, har emellertid skrivit jämmerliga bref till sin försvarsadvokat i hvilka han betecknar kvarhållandet i ransakningsfängelset som liktydigt med att bli mördad. Den bild af den starke mannen som många ha af Herr von Jagow försvagas däraf något. Om högerpressen tror att von Jagow endast vill spela den nuvarande regeringen ett spratt, så är detta ett misstag. Det är en attack mot själfva statstanken som göres af denna konservativa man på samma sätt som af

x) Jämför diverse herrar i Manns "Undersåten" (samt den legitimistiska bjässen i "Pingvinön")

kommunisterna

von Jagows frigifvande ur sinkabirum föranleddes af ett läkarebetyg, hvori intygades att han i sin ungdom varit klen och att han hade behof af frisk luft och kalla afrifningar för att bibehålla sig vid full vigör. Herr von Jagows kalla afrifningar tyckas komma att stå riksjustitieministern och regeringen ganska dyrt. Nu tycks omsider rättegången komma tillstånd, äfven om man på åtskilliga håll skrider till denna åtgärd med ganska tungt sinne

Vid krigsförbrytardomstolen i Leipzig har dom den 6te Juli fallit i målet mot general Stenger och major Crusius. General Stenger frikändes (naturligtvis) och major Crusius dömdes för onödigt dödande (!) till 2 års fängelse och förbud att bära uniform (detta senare är hårresande – arme man – 2 års fängelse under pokulerande och skatspelning torde däremot slinka iväg snart nog. Förresten kan han väl skaffa läkarintyg på att

hans dyrbara hälsa lider af det stillasittande lefnadssättet (och det myckna supandet)

”Onödigt dödande” är en bra beteckning för massmord (se härnedan)

Den starka opinionen mot officerskåren som afslöjandena under rättegången i Leipzig uppväckt och som tagit sig uttryck i pressen, har varit en af anledningarna till de afskedsansökningar en masse, som från tyska officerare, särskildt de yngre, ingifvits till regeringen och som till antalet torde öfverstiga hvad som är nödvändigt för officerskårens reducering i enlighet med Ententens fordringar (Nå det är då i alla fall hedrande)

(se ofvan) - Senare: ____ Beträffande major Crusius afvisas anklagelserna för hans handlingssätt den 26te Augusti^{x)}, hvilken dag han utan tvifvel var otillräknelig (full eller vettskrämd?) Däremot har han den 31 Augusti ej befunnit sig i ett sådant

x) Således straxt i början af kriget –”Vi hade ju kommit öfverens om att segra” – ”Ju grymmare kriget är, desto humanare är det också”

själsligt tillstånd att han var oansvarig för sina handlingar. Han har ej kunnat fällas för öfverlagdt mord, men der emot för oafsiktligt dråp.

Således; om man sticker bajonetten i magen på en värnlös, sårad motståndare sker det ej i afsikt att döda honom – hvad säger Ententen om ett sådant domslut^{x)}?

”Tror någon förnuftig människa att det är med hot vi skola kunna vinna den rättelse i Ålandsfrågan, som nog lite hvar önskar, visst icke bara högern. Sverige är dock intet Grekland, den Skandinaviska halfön får inte bli ett Balkan. Men det skulle bli ett nytt oroligt hörn i vår oroliga världsdal, om högern i Sverige finge hållas. Därom kan inte längre råda något tvifvel, ty ditåt syftar hela dess agitation. Det må anses troligt att högern i sista stund skulle väja, då det gällde att sätta denna makt bakom ordet som man nu ropar efter. Men då hade det sorgliga redan händt. Ty då
x) sid 44

först skulle det visa sig hur man grundligt skulle kunna förstöra hvarje möjlighet till anseende och sjunka ner från att ha varit en nation af rättsträfvare till ett folk af det slag som nu gladeligen följer hotets linje å Balkan därför att de inte lärt sig inse nyttan af fred grannar emellan”

”Brantings tal (efter Ålandsdomen) ha blifvit mycket beundradt, mest dock af högerschauvinismen och den därmed samstämda socialdemokratien (?). Effektfullt och morskt var det, såsom väntas kunde af en så begåfvad och drifven demonstrationstalare. Men det var inte juste. Morskheten är populär, men den är inte den högsta dygden vid internationella uppgörelser. Den på långt när icke så anslående korrektheten är viktigare. Om Finland förlorat och en finne fört Brantings språk skulle vi alla funnit det malplaceradt och dock är Finland lika säkert öfvertygadt om att rätten är på dess sida som vi äro att den är på vår” (finns det ej

inom lagen något som heter att ”kvälja domslut” — ”Dom jävla finnarna ska ha klå” tycka vi här i Vrena, samtidigt som vi rasa öfver de höga skatterna, fast vi alla deklarerera falskt – jag 15 kronor för högt emedan jag ej vill att folk ska få veta att jag suddat bort 300 kr. af min förmögenhet.

(sidan 42) Paris den 7de Juli. Le Temps skrifver med anledning af Leipzigdomstolens utslag mot krigsförbrytarna, att man i Paris anser, att de allierade borde gemensamt protestera och tillbakafordra alla handlingar som de delgifvit riksrätten i Leipzig.

Ännu en krigsförbrytare, löjtnant Adolf Loule, anklagad för att i Augusti 1914 i byn Hessen vid Saarburg afsiktligt ha dödat franska kaptenen Migat, har frikänts.

Öfverriksadvokaten förklarade sedan 9 tyska och fyra utländska vittnen hörts, att intet bevis förebragts för svarandens skuld.

Betecknande är att alla de brott som hittills behandlats, ha föröfvats i början

af kriget, då tyskarna voro bomsäkra om att de i ett nafs skulle segra – under sådana förhållanden kunde man ju tillåta sig några (några tusen?) små extravaganser^{x)} sid 47

Från London meddelas den 7 Juli att Förenta staterna mottagit en inbjudan att inträda i den engelsk-japanska fredsalliansen. Inbjudningen har gått den vanliga diplomatiska vägen

Meddelandet förefaller trovärdigt enär Harwey i ett tal tidigare den 4de Juli yttrade att frågan kunde komma att lösas när man minst väntade det. Förenta staterna ha låtit de två andra makterna förstå att man väntar större tillmötesgående med afseende på afrustningen, innan Förenta staterna själfva vågade börja afrusta. Trots detta förstår man i Washington fullt ut Englands svåra ställning (tro ej Japs mer än nödvändigt)

Att herr Branting är förbannad (icke precis det ordet) finnes V. Spg. I Politiska Bref ej är underligt, men konstaterar att han

x) utan fara för efterräkningar)

fortfarande uppmanar till arbete för den internationella rätten och stärkandet af folkförbundet. V. Spg skrifver bland annat:

”Det är inte sannt att man vid anslutningen till folkförbundet utgick från att förbundet med ens skulle bli i stånd att fylla sin uppgift eller vid minskningen i öfningstiden och militäranslagen att något krig inte vidare skulle kunna komma i fråga. Man gick in i folkförbundet för att det erbjöd ett löftesrikt uppslag till en bättre mellanfolklig rättsordning, som det var allas skyldighet att stödja och de, som inte kände denna plikt resonerade som så, att det i alla fall var bättre att vara med i förbundet än att stå utanför. Man nedsatte försvarsanslagen och förkortade öfningstiden, därför att krigsfaran minskats, i hvarje fall för oss, genom upplösningen af de stormaktsvälden i vårt närmaste grannskap i hvilkas uppgörelser vi skulle ha kunnat dras in och emedan vi lika litet som andra hade råd att fort-

farande belasta oss så tungt som förut – är ställningen långt ifrån den man hoppats på, så är den doch betydligt olik den som man utgick ifrån för sju år sedan. Om det är för tidigt att tala om afrustning, kan det ännu mindre bli fråga om någon återgång till 1914 års försvarsbördor eller något liknande. Men dit är det man på några håll vill föra oss med det ifriga talet om folkförbundets misslyckande och den återuppflammande krigspolitiken

”Om själen är odödlig och det är mitt öde att lefva evigt i framtiden, så bör jag också ha lefvat i det förflutna och jag har således en evighet bakom mig – säger Tolstoys lilla söta Natascha. (What about Nirvana? Som dock tycks vara tämligen afslagen, åtminstone har mr. Dick tills dato ej träffat^{x)} någon som är mogen för densamma)
(sid 45) Från Paris meddelas att rättegången mot krigsförbrytarna väcker en storm af indignation, och den stående rubriken i

x) eller läst om – Kristus?

tidningarna öfver telegrammen från Leipzig om processen är: Komedien i Leipzig. Särskildt kritiseras frikännandet af general Stenger hvars befallning om att mörda fångar och sårade på slagfältet intygats af hans egna generalstabs-officerare ____ Man borde ha förutsett denna affär, enär tyskarna, äfven de mest liberala och humana af dem, se på äfven de värsta krigsförbrytarna med andra ögon än fransmännen. Och icke kunna glömma att de trots allt kämpat för Tyskland i öfver fyra år. Det framhålles att det under dessa omständigheter hade varit mycket bättre att följa det franska förslaget om att döma de skyldiga in contumaciam^{x)} i stället för att låta de engelska och italienska synpunkterna segra ____

____ Utvecklingen i Leipzig visar, att den tyska mentaliteten i grund och botten är oförändrad, enär icke endast de chauvinistiska utan äfven stora delar af de demokratiska partierna hälsa Leipzig-

x) liksom atlantens storamiral Willy

domstolens afgöranden med den största glädje, och därigenom visa förakt, icke endast för rättvisan utan också för Frankrike. I hvarje fall kan det icke under dessa omständigheter på något sätt bli tal om att upphäfvad ockupationen af Düsseldorf, Duisburg, och Ruhrort, hvilket Tyskland har begärt under hänvisning till att Tyskland lojalt uppfyller de förpliktelser som den nya regeringen åtagit sig.

(Senare, den 8de Juli) – På eftermiddagen lämnade den franska delegationen riksrättens sessionssal^{x)}. Den kommer redan i dag att afresa från Leipzig. Äfven de franska vittnena i rättegången Schack-Kuiska komma att lämna Leipzig. (Det kommer att bli ytterst intressant att se hvilka följer detta tyskarnas uppenbara hånande af rättvisan för i släptåg sid 51

Den gamle unkarlen, som vägrade att gifta sig med sin trofasta ungdomsflamma, sägande: "Om jag gifte mig med henne, hvar

x) Hoppoms att de engelska och belgiska följa exemplet

i herrans namn skulle jag då tillbringa mina aftnar" – är bra:

I en artikel om Gustaf IV Adolfs barndom läses bland annat: "Dråpligt måtte det ha varit att se och höra den 5 årige blifvande konungen å sin faders vägnar ge afskedsaudiens åt preussiska ministern och därvid "med hög röst och ganska redigt" svara honom:

Je vous souhaite un bon voyage, Monsieur, et je vous prie de porter au roi mon grand-oncle les assurances les plus fortes de mon amitié et de ma consideration parfaite"

Den konung som femåringen så kraftigt försäkrade om sin "vänskap och fullkomliga högaktning" – Var Fredrik den store

"Alla regerande furstar äro på grund af arf och uppfostran mer eller mindre otillräkneliga"

En afton, då den höge femåringen var på operan sade han om en bland de förnämsta aktriserna, mamsell Bassi: "Hon föll med sådan grace, den lilla söta ungen"

Vossische Zeitung meddelar från Genevè (den 9de Juli) att man i kretsar som stå folkförbundets generalsekretariat nära, är öfvertygad om att Tyskland inom den närmaste tiden skall söka inträde i folkförbundet, sedan det från engelskt och franskt håll afgifvits försäkningar om att inga svårigheter möta.

(Tyskland återfår då på så sätt och vis” medborgerligt förtroende”)

(sidan 49) Den 12te Juli börjar rättegången mot de båda premiärlöjtnanterna Dittmar och Bolt med anledning af det engelska lasarettsfartyget Londonderry Castles sänkning. Vid förhandlingarna komma engelska vittnen och engelska representanter att närvara. Hittills föreligger från officiellt håll intet meddelande om att engelska regeringen skulle vilja återkalla sina representanter och vittnen. (efter den enligt all sannolikhet frikännande domen, får man väl hoppas att de följa fransmännens exempel och ta sin Mats ur skolan, derigenom markerande sitt förakt för domstolen och Tyskland

sid 38

Lloyd Georges meddelande att han den 11te Juli kommer att ge upplysningar angående förnyandet af det engelsk-japanska förbundet, kommenteras lifligt i pressen. Daily News är af den åsikten att Lloyd Georges förklaring kommer att visa sig vara betydelsefullare än man i första ögonblicket var böjd att tro. I händelse en konferens kommer till stånd mellan Amerika och Japan, England och Kina, komma sannolikt hela Stilla-hafsfrågan och den kinesiska frågan att afgöras på vänskapligt sätt.

”Observer skrifver angående den engelsk-amerikanska vänskapen bland annat:

— Nu har det ögonblick kommit då Harding bör inbjuda Pacificnationerna till en gemensam konferens. Amerika bör in-utfärda inbjudningen till denna konferens och Harding leda densamma. Han vet att alla engelsktalande äro beredda att följa honom. Observer uppmanar Harding att visa sig i stånd att lösa den uppgift som Wilson icke förmådde lösa och därigenom

rädda mänskligheten. För den händelse Harding lyckas, torde hans namn i historien komma att omges af samma gloria som Monroes. Vi på andra sidan Atlanten skola göra vårt yttersta för att hjälpa honom. Engelska regeringen är redo att gå med på hvarje konferens som Harding föreslår och vi tro oss kunna säga detsamma hvad beträffar Kina och Japan. ____

____ Särskildt intresse har Garwins (artikelförfattaren i Observer) uttalande angående Kina väckt, och det kommer säkert att vinna anklång i Förenta staterna, där särskildt senatens utrikesutskott är ytterst Pekingvänligt. Garwin^{x)} skrifver: - Särskildt^{xx)} måste Kinas territoriella integritet, Kinas likställighet i kommersiellt hänseende och medlen för att råda bot på den nuvarande anarkien ingående diskuteras, innan frågan om afrustningen kan bli föremål för behandling. Kinas delegerade måste sitta sida vid sida med de engelska och japanska ____

Den öfriga engelska pressen instämmer

x) som tyckes vara nå'n politisk pamp

xx) 3 stycken "särskildt" – mr Garwin eller St. T!

äfvén i ropet på samförstånd med Washington

Garwins å sidan 52 omnämnda ögonblick tycks ha gripits i flykten idet att amerikanska ambassaden offentliggör en förklaring, utsänd från hvita huset, i hvilken det heter att presidenten i anseende till den vidtomfattande betydelsen af frågan om begränsning af rustningarna riktar en förfrågan till Storbritannien, Frankrike, Italien och Japan huruvida de vilja deltaga i en konferens om denna sak i Washington på en tid som efter ömsesidig öfverenskommelse skulle bestämmas. Presidenten har föreslagit att Stilla-hafs och yttersta Östernproblemet, hvilket står i intimt förhållande till frågan om afrustningen, också skola diskuteras på denna konferens. I afsikt att nå gemensam uppfattning rörande principerna för politiken i Fjärran Östern inbjudes Kina att deltaga i diskussionen rörande densamma. Sid 57

Bland de stackars utsvultna tyska krigsbarnen som fått ett så varmhjärtadt

mottagande här i Sverige, befunno sig år 1919 äfven dåvarande tyska utrikesministern doktor Simons två barn, den 13 åriga Victoria och den 10 åriga Wilhelm. Det var godsägaren Gottfrid Jonsson på Vaholm som hade äran att härbärgera de två förnämliga gästerna.

Två Wienpojkar som blefvo förbannade för det att deras svenska fostermor ej ville skänkasa dem ett par velocipeder, skrefvo hem till sin pappa, en utarmad professor, och fingo pr omgående sig tillsända tvenne präktiga stålhästar – och en liten flicka, dotter till en likaledes utarmad officer, som var rädd för att bli solbränd på grund af att den sommarhatt som fostermamman skänkt henne hade för små brätten, fick 600 kronen af sina hungrande föräldrar till inköp af en ny, med breda brätten.

Hvad sägs om en utrikesminister, som som på måfå skickar ut sina barn till vildt främmande personer i ett aflägsset land? – Härvidlag går ej att skylla på hungersnöden ty den som hade pengar kunde skaffa sig

mat såväl i Tyskland som i Sverige under den värsta kristiden^{x)} – Ack, ack, ack, tack pack! var refrängen till en gammal slagdänga

Hur blef det? Fingo de svenska fosterföräldrarna betala järnvägsbiljetterna för resan genom Tyskland för de nödlidande tyska krigsbarnen? Sid 59

London den 10de Juli. Det förljudes att England kommer att vända sig till Rumänien med begäran om hjälp för den händelse Kemalisterna skulle angripa Konstantinopel. Man vet att Rumänien under konferensen i Spaa i Juli 1920 hade erbjudit England och Grekland att sända en rumänisk division. Detta anbud förnyades vid folkförbundets möte i Geneve och man försäkrar att den nuvarande rumäniska regeringen fasthåller vid sitt anbud

(Det känns så lugnt att läsa om krig då man egentligen önskar att båda kombattenterna ska få klå. Kemalisterna önskar man allt ondt emedan de äro insyltade med Sovjet-
x) glöm dock ej att tösken svälter hållre än han pungar ut med guld

Ryssland och Grekland för deras ohängda Konstantins skull
– Trots denna apskalle vore det väl dock bäst om grekerna segrade.)

(sid 54) Med anledning af Hardings inbjudning till konferens har Lloyd-George^{x)} lämnat en viktig förklaring rörande Stillahafs och Fjärran Östern frågorna, hvarunder han bland annat yttrade:

___ I enlighet med de engelska legala myndigheternas beslut, innebärande att det engelsk-japanska fördraget icke uppbragts, fortfar detta att gälla, men det är såväl Englands som Japans åsikt att fördraget skall bringas i fullständig samklang med folkförbundsfördraget och att hvarhålst det engelsk-japanska fördraget och folkförbundsfördraget stå i strid med hvarandra, folkförbundsfördragets bestämmelser skola vara de rådande. Folkförbundet har erhållit meddelande i enlighet härmed (bra) ___

___ Vi hälsa med största glädje Hardings kloka och höfviska (? – chivalrous?) initiativ

x) i underhuset den 11te Juli

Världen har haft sin uppmärksamhet riktad på Förenta staterna med hopp om en sådan ledning och jag är förvissad om att huset skall uppskatta detta initiativ som en akt af framsynt statsmannaskap och af fullaste hjärta önska det framgång. Jag behöfver knappast nämna, att från det britiska väldets sida ingen ansträngning skall försummas för att denna framgång skall förverkligas. Det britiska väldet delar till fullo den ädelmodets och framåtskridandets anda, som besjalar initiativet

(Måne denna konferens ej kommer att bli ett första steg till Amerikas inträde i Folkförbundet – på ett eller annat sätt?)^{x)}

I frågan om Sveriges ställning till Finland och de baltiska staterna skrifver V.Spg:

De gamla band som knutits af historisk gemenskap, kulturell och ekonomisk samfärdsel komma alltid att ge det intresse hvarmed man i Sverige följer Finlands och de baltiska staternas strid för sin nyvunna fri-

x) se sid 62 och 65

het en särskild värme. Men något maktpolitiskt stöd kunna vi icke ge dem. Det ha vi icke krafter till. Det vänta de säkert icke håller. Någon sådan förbindelse skulle vi icke stå till svars med att ikläda oss. För det liberala och demokratiska Sverige har detta alltid stått klart. Får man af högerpressens uttalanden sluta att äfven de som förut just med hänsyn till den ryska faran varit allianspolitiskt intresserade numera kommit till andra resultat, skulle det i detta stycke således kunna talas om ett ganska enigt Sverige. Någon stor anslutning har den svenska aktivismen aldrig haft^{x)}. Denna aktivism har för öfrigt alltid varit en afläggare af den tyska. Utan Tyskland som vapenbroder har saken mistat sitt intresse

(sidan 56) Gentemot en framkastad förmodan att utrikesministern Simons barn särskildt inbjudits är Dagens Nyheter i tillfälle meddela att så ingalunda varit fallet. De hade hitkommit rätt och slätt som van-

x) utom i Vrena

liga krigsbarn och att de sedan kommit att hamna på Vaholma gård i Sköfdetrakten var en ren tillfällighet (de kunde lika lätt omhändertagits af en lönnbrännare)

Processen om lasaretsfartyget Landoverly Castles sänkning skall nu börja. Anklagade äro chefen för den torpederande ubåten kaptenlöjtnant Patzeg och löjtnanerna Dittmar och Boldt. Patzeg kommer ej att närvara vid rättegången enär han rymt. Bolt blef för kort tid sedan arresterad i Hamburg och som en vanlig mördare transporterad till Leipzig slagen i bojor. Detta väckte på sin tid stort uppseende och föranledde häftiga diskussioner i pressen

Anklagelsen gäller ej så mycket själfva torpederandet som händelserna efteråt. Den rymde kapten Patzeg och de två löjtnanerna hade efter torpederandet skickat bort ubåten manskap^{x)} från plattformen och därefter skjutit på lasaretsfartygets räddningsbåtar

x) för att slippa eventuella vittnen

Till följd häraf hade flera räddningsbåtar (fyllda med sårade, sjuksköterskor, läkare) gått under. Endast en unslapp oskadd (man baxnar inför ett sådant banditstreck, begånget af (satisfactionsfähige, jag älskar detta tyska ord) officerare – jag anar att dessa skurkar få straff emedan tyskarna vilja ställa sig in med engelsmännen för att åstadkomma söndring mellan dem och fransmännen i fråga om de skandalösa krigsbrottslingsrättegångarna)

”Hvad svenskarna beträffar så tycks det vara deras öde att regeras af galningar, så fort de blifvit af med den ene virrige kungen välja de genast en annan som är precis lika tokig – Bernadotte! – Ty när man är svensk måste man vara tokig för att sluta förbund med Ryssland! - - Och med ett elakt leende förde Napoleon åter snusdosan till näsan.

(ur Krig och Fred)

Svenskarna äro ett folk som gjort allt för att fördärfva sig utan att lyckas. (Fredrik den Store)

(Alte Fritz omdöme tål vid att upprepas)

”Han (Napoleon) var så öfvertygad om att han var ofelbar, att alla hans handlingar föreföllo honom riktiga utan afseende på de vanliga lagarna för godt och ondt, såsnart det var han som utförde dem (Nützches öfvermänniska)

(Krig och Fred)

(sid 62) Pertinax skrifver i Echo de Paris att Hardings inbjudan är en af de politiska tilldragelser, som markera en stor vändpunkt. Han förklarar emellertid att initiativet i själfva verket kom från Lloyd George, hvilken följde ett förslag af de britiska dominions och lyckades skjuta Harding före sig. Dessa dominions önska en öfverenskommelse mellan Britiska riket, Amerika och Japan rörande Stilla hafvet och Fjärran Östern, och under deras påtryckning har Foreign Office framfört denna önskan till Harding och Hughes, hvilka accepterat, ty de hjälpa därigenom England att komma ut ur Alliansen med Japan och beröfva samtidigt Nationernas förbund en af de viktigaste punkterna på dess program (hvarigenom en

en omgestaltning af detta förbund i en för Amerika mer acceptabel form kan inledas? – Så gerna, Amerika måste vara med i hvilket som helst förbund hvars hufvuduppgift är fredens bevarande)

Berlin den 12te Juli. De oafhägiga ha i preussiska landtdagen framlagt förslag om att preussiska regeringen skall uppmana riksregeringen att aflägsna § 218 och 220 ur civillagen hvilka stadga straff för fosterfördrifning – jämför Hinke Bergegren som här i Vrena agiterade för att i hvarje kommun skulle anställas en i fosterfördrifning fullt kompetent kvinna.

(Detta är uppåt väggarna – om de värda herrarna få sin önskan uppfylld kommer mänskligheten att dö ut. Däremot borde fosterfördrifning i vissa fall vara obligatorisk – se något föregående memohäfte)

I "krig och fred" läses om stämningen inom det ryska högkvarterit under början af 1812 års krig bland annat: — De (de förståndigaste) tänkte och sade att det onda (vankelmod, oreda) hufvudsak-

ligen härledde sig från kejsarens och hans stabs närvaro, hvilken senare till hären medfört den obeständighet i alla förhållanden som kanske kunde vara lämplig vid hofvet men på fältfot endast var till skada. Kejsaren borde regerara, men icke kommendera trupperna, så mycket mer som hans närvaro helt och hållet hämmade verksamheten af 50 000 man, som behöfdes till hans personliga skydd, och de ansågo, att den sämste öfverbefälhafvare, blott han vore oberoende, kunde uträtta mer än den allra bästa hvars handlingsfrihet fjättrades af kejsarens närvaro och vilja" (Jämför Amiral Tirpitz med fleras uttalanden om den inverkan som Kejsar Wilhelms och hans omgifnings närvaro vid fronten^{x)} hade på operationerna under världskrigets senare skeden – jämför äfven den ryska öfverbefälhafvarens i Mandchuriet under rysk-japanska kriget svar på kejsarens fråga om han skulle skicka honom en storfurste: "Gerna om jag

x) det vill säga utom skotthåll, förstås

samtidigt får en armékår eller två till hans skydd (se Katjesen, vill jag minnas)

(sidan 58) Washington den 12 Juli. - Det föreslås att afrustningskonferensen skall sammanträda den 11te November, årsdagen af vapenhvilans ingående. I utrikesdepartementet kan man icke se något skäl hvarför öfverläggningarna icke skulle leda till en plan till en nationernas förening sådan som den Harding förfäktat

Gynnsamma svar på inbjudan till konferensen i afrustningsfrågan ha ingått från alla makter utom en (hvilken?). Lloyd George och Briand komma antagligen att själfva resa till Washington sid 67

Paris den 13de Juli. I senaten häntydde Briand på Hardings inbjudan till Frankrike att delta i öfverläggningarna rörande rustningsbegränsningarna. Briand förklarade att Frankrike skulle delta i dessa öfverläggningar, men på intet sätt afstå från garantierna för sin säkerhet. Han tillade

x) Således nationernas förbund, modifieradt i ett eller annat afseende – se sid 58

att säkerhet för alla folk måhända skulle härflyta från denna konferens. Han uttalade sin förvissning om att han gjorde sig till tolk för parlamentets känslor då han tackade Harding för dennes inbjudan till Frankrike att samverka med alla nationer i sökandet efter den bästa lösningen på världsproblemet.

Från Paris telegraferas den 13de Juli: Matin förklarar att det är Washingtonregeringens tanke att konferensen i Washington skall beteckna Amerikas officiella återinträdande i de allierades politik och skapandet af den nya sammanslutning som är afsedd att fortsätta det nu existerande nationernas förbunds verk. Denna stora konferens för rustningarnas begränsning skall emellertid föregås af en preliminär konferens mellan Amerika, England, vissa dominions och Japan, hvilka uteslutande skola behandla frågor om Stilla hafvet och Fjärran östern. Denna konferens torde inom kort komma att öppnas i London. I den stora

Washingtonkonferensen skola också Frankrike och Italien delta.

(sidan 65) Times angriper valet af Lloyd George och Curzon till Englands representanter vid afrustningskonferensen. Tidningen gör gällande att den sistnämnde icke är lämplig och äfven om Lloyd George har många beundrare äfven bland sina motståndare är han den af alla Europas statsmän man minst litar på ("lindansaren"^{x)}) Det är notoriskt att ingen regering och ingen statsman förhandlar med honom med minsta förtroende (en sjuhälsikes karl är det emellertid, som gjort sitt land stora tjänster)

Times uttalanden väcka öfverraskning i Amerika. Chicago Tribune skrifver, att Lloyd George är den bästa mannen för det ifrågavarande arbetet, ja, i själfva verket den ende. Newyork Tribune skrifver: Lloyd George har ett stort antal beundrare i Amerika, och detta antal kommer att ökas om han kommer öfver hit. Det faktum, att amerikanska representanter till personlig kon-

x) Det har Mr Dick hittat på

ferens med engelska regeringens öfverhufvud betyder mycket för konferensens förlopp^{x)}

Enligt telegram från Washington af den 13 de Juli har Harding undertecknat marinförslaget, hvilket innefattar senator Borahs afrustningsförslag

(Samtidigt erfar man att England så väsentligt minskat anslaget till flottan att det nu långt understiger 1914 års.)

Poincaré kommenterar i le Temps de frikännande domarna i Leipzig och säger, att det var lätt att förutse att undersökningarna skulle leda till denna rättvisans parodi. Poincaré gillar handlingarnas öfverförande till Frankrike och tillråder att där öppna en undersökning in kontumaciam. Han påminner om, att Tyskland förbundit sig att till Frankrike utlämna de skyldiga. Det måste nu utlämna dem; hvarom icke bryter det ännu en gång sina förpliktelser. Om vi öfverse med dessa nya försummelse från Tysklands sida kunna vi vänta att vår svaghet ytterligare får Tyskland att tro på

x) sid 13 nästa häfte

vår vanmakt.

(Då det ej tycks vara ifrågasatt att draga de af den tyska andan besatta ledande männen, kejsare, statsmän och generaler, inför rätta, bör det vara tillräckligt att döma dessa högdjurs, af samma anda besatta, underordnade, som endast utfört sina chefers order, in kontumaciam. Det bör kännas snopet för de muntra herrarna att ej kunna göra en afstickare till det bedårande Paris, hvilket, liksom all förbjuden frukt, kommer att hägra för deras fantasi som ett jordiskt paradys, utan att bums bli hängda)

Paris 13 Juli. Le Temps förklarar att franska och amerikanska regeringarna ha fullständigt samma politik beträffande Fjärran Östern, hvilken består i att respektera Kinas oberoende och alla makters lika ekonomiska ställning i Kina. Men konferensens framgång ligger framför allt i Englands händer. Britiska regeringen kan idag inrikta de största internationella problemen mot fred eller mot krig. Det är icke blott Irlands

pacificering som beror af Lloyd George. Kriget i orienten skulle hejdas på en vink af hans hand, idet att den grekiska offensiven icke kan pågå därest England sätter sig däremot och det turkiska oberoendet skall definitivt säkras först den dag då England erkänner det ----

---- Beträffande Stilla hafspöblemets är det olösligt om engelsk-japanska alliansen kvarstår, men det kan lätt lösas om denna allians upplöser sig i en allmän entente mellan de till den stora oceanen gränsande makterna^{d)}. Aldrig någonsin torde England ha stått som skiljedomare öfver så många öden och öfver så många viktiga tilldragelser. Må den klokhet hvarpå det så många gånger visat prof vara likvärdig med dess makt!

(Beware of Japan, Asias Prussia)

Washington 13 Juli. Till utrikesdepartementet har ingått meddelande om Japans antagande af presidenten Hardings inbjudan till till en konferens för diskussion af rustningar-
x) (Till hvilka äfven Frankrike och Holland böra räknas)

nas begränsning. I svaret göres intet förbehåll beträffande frågan om Fjärran Östern. Äfven Kina har lämnat meddelande om sitt oreserverade antagande af amerikans inbjudan.

Se här några intressanta siffror om de krigförande makternas statsskulder före och efter kriget – i runda tal

Frankrikes statsskuld ökades från 1913 till 1919 från 34 milliarder francs till 219 milliarder; ökning 650 %. Englands från 706 millioner pund till 7,875 millioner, ökning 1100 % Tysklands från 5,199 milliarder mark till 200 milliarder, ökning 3900 % ; Italiens från 15 milliarder lire till 94 milliarder lire; ökning 600 %; Amerikas från 1,2 milliarder dollars till 24,1 milliard – man ser här af att både fransmän och engelsmänen per individ få bära större skuldbörda än tyskarna och att detta förhållande knappast utjämnas genom krigsskadeersättningen

London den 14de Juli. Frågan om dömandet af de anklagade krigsförbrytarna i Leipzig är alltjämt föremål för förfrågningar hos

regeringen. Engelska parlamentsledamoten Lowther förklarar att engelska regeringen har för afsikt att ansluta sig till det franska krafvet att ställa de anklagade inför en internationell domstol sid 74

”Det är ingenting mindre än ett nytt världskrig som det gäller att afvärja genom Stilla-hafskongressen. Detta krig skiljer sig från det nyss genomlidna däri att det skulle komma att^{xx)} sträcka sig öfver hela jordklotet och det komma med all säkerhet äfven verkningarna af en uppgörelse, om en sådan kan vinnas som gör skälet för namnet. Lyckas man i Washington förlika de intressen som stå emot hvarandra så att kapprustningen kan stoppas och en afveckling börja, kommer en sådan vändning afrustningen till godo äfven i Europa och äfven till lands. Har det inte varit till Japans och Förenta staternas stora

xxx) verkningar komma att – (uteglömdt)

xx) att utkämpas i andra världsdelar, men dess^{xxx)}

x) Nå, dett gjorde ju det förra också – endast Norra Amerika gick helt och hållet skottfritt

flottanslag motståndarna till en allmän nedsättning i militärbördorna hänvisat? Nu litar man på att Frankrike kommer att sörja för den (den älskade) militarismens bibehållande i Västeuropa, och Sovjetryssland på sitt håll. Frankrikes hållning därvidlag beror, som andra stater, af den säkerhet det kan skaffa sig af annat slag, och sovjetmilitärismen står sig nog inte håller längre än den behöfs. Inte kommer ett eventuellt fredsbud från Washington att med ens sopa bort all världens krigsmakt, det väntar väl ingen, men det skulle afvärja den största krigsfara som för närvarande hotar och beröfva militarismen ett af dess starkaste återstående fästen. För de sträfvanden som uppbära Folkens förbund vore det den största vinning som för närvarande kunde tänkas”

(V. Spg)

”Förbudsifrarnas säroperationer fortsättas och på ett annat ställe ha de redan framkallat appellistiska motorganisationer. De båda ytterligheterna mötas.

Båda äro lika ensidiga och socialt skadliga. Frukten af deras verksamhet blir att spriten blir den axel om hvilken allas intresse rör sig. Allt det stora som icke har samband med spriten lämnas att lösas af i fanatismens förnuftslösa tecken valda folkrepresentanter (af Bengtsén typ). Hvad resultatet blir, främst för arbetarna, om splittringen och dårskapens paroller följas, behöfva vi icke nämna. Den hvars hjärna ännu kan syssla med annat än spritfrågan (bra) vet hvad följden blir, om han icke glömt hvad som tilldragit sig här i landet under det senaste året. Det reaktionära anloppet predikar med stark och mäktig stämma för arbetarna att vilja de icke gå tillbaka till gångna tidens sociala och politiska förhållanden, så måste de nu, med undanskjutande af hvad som i detaljfrågor skiljer, stå eniga”

(Socialdemokraten)

Sid 71 Från rättegången om sänkningen af lasarettsfartyget Llandovery Castle:

___ Amiral von Trotha (ett hufvudvittne) var af den åsikten att den allmänna straffrättens bestämmelser blott kunna komma i tillämpning när chefen handlade uteslutande af egennyttan (!!! Således icke då han af ren mordlystnad drefs att beskjuta de fyllda räddningsbåtarna) och då han öfverskred de honom gifna föreläggandena (hvilket han ej tycks ha gjort) Han hade blott underlåtit att journalisera de händelser som sammanhängde med Llandovery Castles sänkning^{x)} därför att han ville bespara sitt fädernesland det obehag som möjligen kunde uppstå då (om) torpederingen blef känd. Sid.3 nästa häfte

(I de svenska tidningarna läses nu den officiella listan på under kriget af tyska ubåtar sänkta svenska handelsfartyg jemte därmed sammanhängande gemena detaljer, bland annat plundringar. Och under det dessa skurkstreck, som kostade massor af svenskar lifvet^{xx)}, höjdes ej en klandrande röst inom högerpressen! – Prästen här

x) ett allvarligt ämbetsfel – strunt i mordet

xx) oafbrutet pågingo,

sa' till och med att "det var rätt åt om – de hade inte något att göra ute på sjön" – allt under det vi här hemma höllo på att svälta ihjäl emedan vi skickat allt ätbart till Tyskland – Tvi faen)

I den förut i memo omnämna Tyska Parisambassadören von Schöns memoarer "Erbbttes" läses om infallet i Belgien:

"Det var både ett strategiskt och politiskt missgrepp och dessutom ett brott mot folkrätten. "Det var ett svårt brott mot rätt och ära "(framför allt en gigantisk dumhet)
"Nedbrämpan det af ett svagt, genom heliga fördrag ("papperslappar" – Bothmann-Hollweg) skyddadt land, är ett brott mot hvilket världens samvete reser sig och kräver försoning

Freiherr v. Schön meddelar vidare under skildringen af händelserna i slutet af juli 1914 att han af sin regering fick den instruktionen, att om Frankrike, mot förmodan, förklarade sig villigt att förhålla sig neutralt, skulle det som (fortsättning nästa häfte

(ryska röran sid 96)

ter af gräs, fjolårshalm, mossa och bark. Om i trakten där de draga fram, något ännu finnes kvar af årets gröda, kasta de sig öfver den och göra rent hus. Sammanstötningar ha förekommit mellan flyktingar och åkrarnas ägare, som fatta posto på vägarna för att hindra flyktingarnas framfart

Sedan numera den i Moskva sammanträdande internationalen gifvit sin välsignelse åt Sovjetmaktens återinförande af "kappertalismen", har ett nytt dekret utfärdats om upphäfvandet af alla inskränkningar i fråga om den enskildes rätt att inneha kapital. Dekretet stadgar att hvarje sovjetrysk medborgare får inneha hvilka penningssummor som helst (som kunna deponeras i Sovjetbanker med löfte om att ej konfiskeras)

Krasnaja Gasetta sammanfattar Lenins hufvudtankar sålunda: Utländskt kapital skall förhjälpa oss att åter bringa det genom kriget^{x)} förstörda ekonomiska lifvet på benen hvartill behövas många år

x) Inte boljsevismen, nää då

Vi nödgas nu umgälla vår efterblifvenhet. Vi äro omgifna af kapitalistiska länder och måste betala tribut till dem tills revolutionen i de mera utvecklade länderna göra dem fria (lika "fria" och lika lusfattiga som vi). Så vinna vi tid, hvilket för tillfället kan sägas vara allt. Vår hushållning måste byggas på storindustri. Den som glömmer detta är ingen kommunist. Den enda räddningen (i vårt elände) ligger i återupprättande och utveckling af (den af oss förstörda) storindustrien, något som enligt föreliggande planer (utarbetade af Lenin och Trotskij? – som ju lära vara hand i hår och knif i strupe) dock ej kan ske på kortare tid än 10 år (fortsätt under tiden med svältkuren)

En af svenska föräldrar i Ryssland född guldsmed, som lyckats fly från Petrograd berättar bland annat:

— Resignationen sätter öfverallt sin prägel på lifvet – på gatorna och i hemmen. — Allt går som i dvala. Alla handla i

skrämsel för myndigheterna och röra sig stillsamt och tyst. Rödgardisterna gå emellertid omkring i husen och kontrollera allt och alla. De äro numera dåligt klädda och dåligt underhållna. Men de se noga till att den ena ej har det bättre än den andra, och deras inskridande sker i regel mycket summariskt. Det enda öfverdåd som kan förekomma ligger i någon extra matbit, och husens innevånare få nöja sig med att rödgardisterna ta ifrån dem matsmulan för att själfva på stället äta upp den ___
___ Arkebuseringar talas det ej längre om i tidningarna men det hviskas så mycket mera om "folk som försvinner". Alla afrättningar och våldsdåd tilläggas kineser eller letter ___
___ En af de svåraste källorna, till bekymmer för den tänkande och ansvarsställande ryssen är ungdomens sedliga förvildning. Ingen möjlighet finnes längre för en husfader att uppehålla tukt och ordning ___ Hela folket lider under den nu

varande regimen, men alla äro så skrämnda att ej ens de bästa våga göra sin makt gällande för att föra ungdomen på rätta vägar. Och hur skall det förresten gå med ett folk som är så långt i utförsbacken att äfven den bästa utan vidare tillägnar sig hvad som kommer inom hans räckhåll af de nödtorftiga lifsmedel och andra förnödenheter som finnas

I en artikel om våra hemmabolsjeviker läses: ___
Ungdomen rasar; revolutionsromantiken har efterträdt pojåkårens indianböcker (bra). Den kastar ett skimmer af poesi öfver hvardagslivets gråa enehanda (och ställer i utsikt det tjugusande perspektivet att en tid bortåt få lata sig och lefva rackare, supa, skjuta, bränna ner – strunt i hur slutet blir – då jag var helt ung längtade jag efter att få slå ihjäl ryssar och bortföra svartögda ryskor)

Enligt den ryska tidningen Isvestia har rådsregeringen beslutat öfverlåta koncessionerna på Petrograds hamn åt engelsmännen. Det är äfven fråga om att uthyra hamndistriktet åt dem (!!!). (fortsätter sid 81 nästa häfte)

(Bolsjevikeländet)

Ukrainas diplomatiska (hvaförmåga?) meddelar att underhandlingar börjat mellan ombud för Ukraina.

Georgien och Aserbedjan i afsikt att bilda en gemensam antibolsjevikisk front, hvars ändamål skulle vara dessa länders befriande från den röda ockupationen.

Befolkningens upprorsrörelse mot bolsjevikerna bör numera kunna ledas planmässigt och enhetligt

Från Hälsingfors meddelas den 29 Juni att tredje internationalens kongress öppnades af Sinoviev med ett tal hvori han redogjorde för den revolutionära rörelsens låga i världen just nu ____ Historien om den ryska revolutionen, liksom om alla andra revolutioner visar att segern vinnes genom nederlag. (Se Cromwells, Gustaf Wasas, de engelska^{x)} och franska revolutionerna, amerikanska frihetskriget med flera). Ställningen i Europa är ytterst revolutionär, i det att de ekonomiska kriserna bli allt värre och värre. I Frankrike skola snart alla fackföreningar

x) James den Andre

vara eröfrade af de röda. Det skenbara nederlaget i Italien skall snart vändas till seger^{x)} i England och Amerika äro alla kommunistiska partier förenade

Påföljande dag, den 23 Juni dominerade Trotskij^{x)} som, byggande på ovedersägliga fakta, skildrade i dystra färger den ekonomiska misären i de arma västeuropeiska länderna. Allt var på förfall, både landtbruk, handel och industri (jämför dessa näringsgrenars blomstring i Sovjetryssland. Tyskland, Österrike och Italien ha inga utsikter att repa sig. Frankrike existerar som en parasit (?) England väntar en säker ruin (bland annat får det med snaraste på puckeln af Amerika)

__ Europa hotas af allmän finansiell bankrutt till följe af sin oerhörda skuldbörda till amerikaner och – japaner (!!!)

Trotskij känner tydligen sina Pappenheimare då han smäller i dem denna makalösa goja – arma agustar! Hvilken

x) Han heter så – icke – ski

x) vafödé

makt att vara ledare af okunniga, uppfanatiserade proletärmassor som man kan ljuga fulla efter behag. Sid. 84

Samtidigt som Trotskij ger sin trogna denna uttömmande resumé af ställningen i Europa erfar man att Grekland förklarar krig mot Sovjetryssland^{x)}, samt att detta förbereder ett infall i Polen. Upproren i Sibirien och östra Ryssland gripa alltmer omkring sig.

Oenigheten mellan Lenin och Trotskij tilltar – den sistnämnde får numera ej beträda Kremlins område utan särskild passersedel. (detta påstå bolsjevikerna är lögn)

Sedan detta skrivits meddelas från Haivas att grekerna lidit ett svårt nederlag i Usjaksektionen. Den 13de grekiska divisionen är fullständigt skingrad och förföljes af turkarna. Kemalisternas kommuniké att sughudlibekir och grekernas ställningar vid Tepetarla tagits, dementeras dock.

Från Paris meddelas samtidigt att

x) och redan sänkt 2 transportfartyg med 500 sovjetsoldater se ofvan

då den franska politiken i öster afser att återställa freden anser kammarens utskott för utrikes ärenden att till följd af grekernas vägran att gå med på någon medling ingen direkt eller indirekt finansiell eller militär hjälp bör lämnas Grekland

Hvarför ge inte grekerna den löjeväckande Augusten Konstantin och hans intriganta madam skjuts – göra de detta torde Ententen hjälpa dem ur det klister hvare de fastnat genom hans (hennes) dumhet

Lifsmedelsbristen är fruktansvärd i volgaområdet, särskildt i Nisjnij Novgorod samt trakten däromkring. Dagligen inträffa 30 – 40 dödsfall af svält^{x)}, alla proviantförråd äro slut

Inga väsentliga invändningar gjordes mot de af Trotskij framställda synpunkterna. I anledning häraf formulerade han följande förslag till kläm:

1) Förstörandet af den sociala jämn-

x) Detta är långt värre än koleraepidemin i Hamburg

x) Således 2-3 gånger mer än dödsfallen af alla orsaker i Stockholm. Novgorod har omkr 100 000 innev.^{xx)}

vikten i Europa, framförallt i England

2) Ett feberartadt uppdrifvande af Amerikas industri,

hvarpå skall följa en ekonomisk kris och statshvälfnig

3) Ett ekonomiskt uppsving i Kolonierna med ty åtföljande
revolutionsfinal ----

Pots Tausend, sollen wir das alles thun?

“Hungersnöd i alla Volgaguvernementen befolkningen flyr”
telegraferas från Hälsingfors 2 Juli – Efter talrika försök i
rådspresen att resonera sig från det faktum, att
hungersnöd råder i stora delar af Ryssland, framlägger
Pravda i Moskva nu sanningen. Hela Volgaområdet har
drabbats af missväxt. I talrika guvernement har torkan
fullständigt förstört årsväxten. Hungersnöden går nu ut
öfver 25 millioner människor. I guvernementet Saratov är
höstsäden totalt förstörd och vårsäden till största delen. De
svårast drabbade guvernementen äro –
---- Härtill kommer ytterligare hela norra Kaukasien (Stort
som halfva Sverige?)
— Från Samara rapporteras att hela gu-

vernementet satt sig i rörelse i östlig riktning

---- Med ett ord, hela Volgaområdet lider af en förfärande
hungersnöd.----- Torkan har fullständigt afbrändt
sädesbrodden. Ett skalpund (omkr. 4 hekto) bröd kostar i
Volgatrakterna^{x)} 7000 rubel. I Ufa bakas bröd af
koexkrementer med en obetydlig tillsats af mjöl^{xx)}

Rödsot härjar svårt i Petrograd och kolerafallen ökas.
Staden är full af råttor som sprida smittan ---- I
Sydryssland förekommer omfattande judepogromer. Det
påstås att i Ukraina 100 000 judar mördats och 400
judebyar uppbränts (denna notis stammar från Hälsingfors
och bör därför tagas ”cum grano salis”)

Hälsingfors den 7de Juli. Enligt från Tjita ingångna
meddelanden råder i Vladivostok fullständig anarki.
Husundersökningar fortgå och ur fångelserna lös-

xx) Nå, hvarför icke lika gerna kostjäftsbröd som
oxsvanssoppa (uj)

x) Rysslands kornbod –”svarta jorden”

gifna kriminalförbrytare skola fara fram hejdlöst, mördande och plundrande

Under 3^{die} Internationalens sammanträde den 30de Juni karaktäriserade Radek motsatsen mellan det socialdemokratiska och kommunistiska programmet på följande sätt: Socialisterna^{x)} vilja förbättra arbetarnas läge i det borgerliga samhället^{xx)}, till exempel i Tyskland genom socialisering, i England genom nationalisering af bergsindustrien. Grunden för denna taktik är ingenting annat än fruktan för kamp. Kommunisterna vilja däremot öfverflytta den politiska makten på proletariatet, och då de samtidigt understödja för tillfället aktuella fordringar i fråga om arbetslöner etc. så innebär detta ej något erkännande af den kapitalistiska samhällsordningen. Kommunisternas andra kamplösen lyder; Beväpning af proletärererna och af-

xx) Ett fatalt misstag, då blir de ju nöjda

x) obs! Radek talar om "Socialister" såsom helt och hållet skilda från "Kommunister"

väpning af de borgerliga. Detta åsyftar ej en organisation af beväpnade skaror, utan en så långt gående afväpning af de hvita banden som möjligt och att i massorna uppväcka en sträfvan till självbeväpning. Radek upprepar oafårligt att världen står på tröskeln till hårda strider.

Proletärrevolutionens utveckling går dock i zickzacklinjer. Den bästa kampförberedelsen är propagandan. Den revolutionära propagandan bör vara i hög grad aggressiv på samma sätt som de revolutionära resningarna. Ur hvarje sakläge måste man söka utvinna det mesta möjliga. För bristande uthållighet bör man söka akta sig. En sådan brist har förenat opportunisterna och vänsterpartierna (inclusive socialisterna?) mot kommunisterna. Man bör ej blott bereda sig till kamp, utan äfven taga vara på lärdomarna under kampen (under tiden svälta ni, om gud vill, ihjäl)

nästa sida

Från Reval meddelas att enligt den senaste folkräkningen i slutet af 1920, Ryss-

lands befolkning då utgjorde 133 millioner. Sedan 1914 har folkmängdssiffran minskats med 12 millioner.

Innevånareantalet i Moskva uppgick i slutet af 1920 till 1.058.011. År 1917 var motsvarande siffra 2.543.000 (!!!).

Antalet ämbetsmän i Moskva utgjorde i slutet af 1920 – 228 000 (!!!) (naturligtvis med familjer)

(föregående sida) Vid internationalens fortsatta diskussion den 1^{sta} och 2^{dra} Juli om Radeks taktikreferat uttalade bland annat italienaren Terrasini att det alldeles icke är nödvändigt att en stor del af proletariatet dras in i det kommunistiska partiet. Det kan vara nog med att kommunisterna i sin revolutionära kamp ha de stora massornas sympati på sin sida (hvilket de icke ha)

Trotsky uppträdde i ett långt andragande mot Terrasini. Han slutade med orden att hufvuduppgiften var att kasta det kapitalistiska samhället på rygg och slå ihjäl det och att man för att nå målet måste kombinera statistiken (!! Se de statistiska siffrorna från Sovjetryssland) nyktra språk

med den revolutionära viljans lidelsefulla. (Hur står det till?)^{x)}

Efter Trotskijs yttranden blef debatten, trots gensagor, afbruten och Radeks teser antogos –

— Samtidigt härmed läses: - Typiskt för den svängning som ägt rum bland de ryska kommunisterna är ett tal som nyligen hållits af folkkommissarien Rykov, som på ett tämligen oförblommeradt sätt talat om Rysslands nya ekonomiska politik. För våra hemmabolsjeviker bör det talet vara ett sällsamt tal, ”Det är den privata äganderättens regim i bourgeoisibetydelse vi nu upprätta”, sade han, ”och denna regim medför oundgängligen den lagliga utvecklingen af bourgeoisin på ekonomisk basis. Detta medför att vi måste ha ett sundt penningssystem och att vi måste genomföra en myntreform”. Vidare: ”Om en fabrik kan komma igång under

xx) nå än Willy då?

x) och en dylik apskalle har i sin makt att totalt fördärfva en hel nation!^{xx)}

händerna på en privatkapitalist, medan vi låta den stå, är det en förbrytelse att icke låta privatmannen få den istället för att behålla den till ingen nytta”.

För ett par år sedan skulle Sovjet afskaffa pengarna och började med att själf exempelvis afskaffa afgifterna på tåg, spårvagnar, teatrar och så vidare, men nu förkunnas det tvärtom att man ämnar upprätthålla ett ”sundt penningssystem”. Vidare medgifves med naiv öppenhjärtighet att det är ”den privata äganderättens regim”, som skall upprättas, ja, man går till och med så långt att det stämplas som en förbrytelse att motsätta sig privatkapitalismens expansion. Så långt vilja icke gammalsocialisterna gå

Lenin har i ett tal på kommunistkongressen förklarat, att kommunisternas viktigaste uppgift skulle vara strid mot andra internationalen samt utbredning af revolutionen bland den vaknande befolkningen och i kolonierna. Inom Ryssland är allt tal om frihet och demokrati förbjudet, emedan de kon-

trarevolutionära i hela världen samlat sig under demokratiens fanor för att åter få kapitalismen på fötter. Af denna anledning är obarmhärtig strid mot mensjevikerna (såsom innehafvare af den smula förstånd som ännu förefinnes i Ryssland) nödvändig, och den socialrevolutionära bondebefolkningen, förklarar Lenin står inför alternativet att antingen gå med arbetarna som äro redo till de största offer för att senare få socialismen eller sluta sig till bourgeoisien och börja uppenbart borgarkrig (bäst vore om bönderna och arbetarna, som nu borde ha fått nog af Lenin & Co – i broderlig sämja hängde dessa herrar)

Sovjetpressen meddelar, att regeringen fullständigt saknar spannmålsreserver, hvarför det är omöjligt att bereda den svältande befolkningen hjälp och att få utsäde till vinterspannmål. Staten kan ingenting göra . Allt måste öfverlämnas åt lokalt initiativ (hvar finns det?)

Jämför Lenins ofvanstående uttalande med Rykovs sidan 90

I en skildring som några svenskar hvilka nyligen lyckats undkomma från Ryssland efter en mångårig vistelse därstädes gjort af det nuvarande tillståndet i det olyckliga landet, läses bland annat:

___ Det ohyggligaste är, hvad som synes stå öfver alla myndigheter och alla soldater – Tjekan, = "Den utomordentliga kommissionen". Det är en kår, bestående af frigifna straffångare, mördare och banditer, hvilka hänsynslöst och ohejdadt draga fram öfverallt och tillägna sig hvad den lyster. Enbart att se dessa brottslingstyper är ohyggligt, vare sig det är män eller kvinnor. Till en tid använde man kineser för arkebuseringarnas utförande men kineserna vägrade i längden ___

__ (nu ha judarna delvis åtagit sig jobbet)

___ I Kiev tjänstgjorde två judiska kvinnor vid afrättningarna. Resultatet har blifvit att judehatet nått en fruktansvärd utbredning, och skulle ett omslag inträffa, blir det en oerhörd massaker på judiska personer, kvinnor såväl som män___

___ Man har nu kommit till insikt om det omöjliga i att i längden fabricera pappersmynt och nu söker man prägla silfvermynt. Om pappersmynt skola präglas utan förlust måste lägsta valören vara 1000 rubel. Man får tusenrubelsedlar i stora kartor som frimärken och vid köp af fyra hekto bröd går genast en tusenrubel

Men silfvermynten försvinna så fort de komma i marknaden. Bönderna vilja icke veta af sedlar. Få de ett silfvermynt gömma de det. Eljest får man köpa matvaror af bönderna för klädespersedlar. De få medlemmar af de gamla aristokratiska familjerna som ännu finnas kvar, gå och sälja sina sista tillhörigheter. De måste underkasta sig allt för att erhålla ett mål mat. Detaljerna i detta sammanhang kunna ej i tryck återgifvas

Från Berlin telegraferas de 12te Juli att en allvarlig konflikt uppstått mellan Polen och SovjetRyssland med anledning af en mycket skarp not som Rysslands utrikesmi-

nister Tjetjerin sändt polska regeringen och som nästan har karaktären af ett ultimatum.

Ryssland påstår att Polen brutit Rigafreden enär det tolererar och understödjer revolutionära och kontra-revolutionära och arbetar för att omstörta Sovjetväldet ___ _ (diverse grava beskyllningar) ___ I noten påstås vidare att Savinkovs antibolsjevikkiska agitation hittills understödd med polska statsmedel, och summan 350 millioner polska mark nämnes.

Ryssland framställer med anledning af dessa påstådda fredsbrott en mängd kraf, som Polen omöjligt kan gå in på att uppfylla ___ (de gröfsta oförskämdheter) ___

På officiellt polskt håll visar man sig något reserverad med anledning af denna not. Äfven regeringstidningen tiger. De öfriga polska tidningarna beteckna noten som oerhördt oförskämd och jämfäller den med Österrikes ultimatum till Serbien

Några norska fiskare (38 stycken som den 12 Juli efter en längre tids vistelse i Ar-

kangelsk, berätta att tillståndet där är ~~rent~~ af ohyggligt. Det är rent af ofattbart hur människor kunna existera under sådana lefnadsvilkor som nu i Arkangelsk. Kommissarierna ha tillräckligt med lifsmedel men befolkningen i öfrigt svälter på det ohyggligaste och önskar hellre dö än fortsätta en dylik tillvaro. Orenligheten är så stor, att det är ett under att pest icke utbrutit för länge sen. (Nå, lort äro Arkangeliterna vana vid. Man måste vara utrustad med styltor för att besöka stadens förnämsta hotells "bekvämlighetsinrättning" – och likadant var det ställt ombord på de luxuösa ångarna mellan Vardö och Archangelsk, ehuru dessa voro utrustade med W.C: (i mahogny och maple)

Om hungersnöden i Volgatrakterna meddelas att brunnar och mindre öar ha fullständigt torkat ut. Eldsvådor ha tillintetgjort en mängd byar. Befolkningens flykt går såväl öster som västerut. På vägen lifnära sig flyktingarna med res-

(fortsättning sid. 77)

The Memorial by mr Dick nr 32 a

Poliskommissarien, utskrivande signalement för efterlysande af en kvinnlig stortjuf:

- "Smärt figur, blond, rena drag strålande mörka ögon, gropar i kinderna, kort och godt en förtjusande liten sötunge"

- "Ska du också ut och resa?"

- "ja – bröllopsresa

- Hva, hva i jösse namn? Men hvar ä lilla frun

- "Hon är hemma och ser till barna"

- Från den tråkiga bonnvischan berättas att en dräng i Gislöf häromdagen satte sina träskor och sin hatt vid kanten af en större vattendam på husbondens åker, hvarefter han försedd med en präktig matsäck, inklusive liter, kröp in i en rågåker, der han såg på hur folk i 1½ dag draggade efter honom. Till sist anträffades han i drängstugan der han låg och sof den rättfärdige arbetarens lugna sömn. – Också ett sätt att fira midsommar –

"Fröken": - nu har vi gått igenom stenåldern och

bronsåldern – kan någon säga i hvilken tid vi nu lefva?

Olle: "I grefvens".

Fröken: - Hvafönåge – I grefvens?

Olle: - Jo för då syster min gifte sig härom mor att det var i grefvens tid

Frun sjunger: o hade jag tusen tungor - - -

Mannen Åh herre min skapare!

På Laggårslande.

Frun: Hvarför ligger Augusta alltid i fönstret och tittar ut?

Augusta: Ja tycker dä så rolit att se på soldaterna då dom marscherar

Frun: Äsch det är väl inget att se på

Augusta. Ja ä guschelof inte så blacherad som frun.

- orm! – hväste hon

- Ormtjuserska! –hviskade han

- Hon log.

- Unga Håkansson: Lektorn säger att jag är en fårskalle. Det skall jag tala om för mina föräldrar

- Lektorn: Gör det Håkansson, men så skonsamt som möjligt

- Från mantalsskrifvningen i Vrena

- Yrke? – skomakare

- Ställning inom yrket? - Sittande